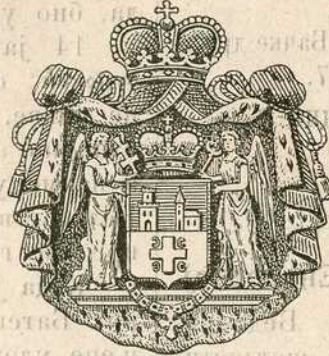

СРПСКИ СИНОД

Год. VII.

Број II.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

УРЕДНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

Протојереј Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 16. марта 1897.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

Његово Високопреосвећенство господин епископ Вршачки *Гаврило Змејановић* благоизволео је, приликом своје каноничке посете у Гају 9. (21) марта т. г., одликовати тамошњег пароха јереја Петра Димитријевића црвеним појасом.

Окружница

Епархијске Конзисторије Бачке од 3. (15.) марта 1897. бр. Ад К. 327./37. ех 1897. у погледу уписа подручних свештеника за чланове општег мировинског фонда.

Свима окружним протопрезвитерима.

Поводом приказаног високославног Саборског Одбору именика оних свештеника ове епархије, на које се превишње потврђена мировинска уредба од 10. јуна 1895. односи, и услед исказане у њему изјаве некојих свештеника, да нису вољни у чланство мировинског фонда тога ступати, односно молбе других, да им се §. 6. пом. уредбе прописана 6% камата опрости или да им се уплата мировинског улога и већ поменутих камата у више obroка дозволе, — изволео је високославно Саборски Одбор одлукама својим од 22 јуна (4. јула) 1896.

бр. С. О. 327. 1828. 1532. и 2665/1023. ех 1896. и од 16. (28.) децембра 1896. бр. С. О. 4154/1980. одлучити ово:

1.) да у смислу уредбе о мировинском фонду за удовице и сиротну децу срп. прав. свештенства у опсегу митрополије карловачке, донесене 18. (30.) новембра 1892. и превишњом одлуком од 10. јуна 1895. потврђене, §. 3., има сваки свештеник бити чланом овог сад поменутог општег мировинског фонда;

2.) да се у погледу уплате мировинског улога може дати одгода најдуже за време од три године тако, да је за то време сваки члан дужан тај мировински улог уплатити заједно са 6% каматама, која се камата обзиром на §. 6. исте уредбе *никако* отпустити не може;

3.) да се уплате поменутог мировинског улога и 6% камата имају заједно са §. 8. прописаним редовним постотком *одмах* почети уплаћивати;

4.) да се сваки свештеник, који би желео да му начин уплате мировинског улога и §. 6. прописаних 6% камата одступи од наредбе §. 4. исте уредбе, има у том погледу засебном молбом непосредно високославно Саборском Одбору обратити.

Што се Пречасности вашој ради знања и даљег обнародовања у подручном протопрезвитерату саопштава.

(Изоставивши специјално упутство за поједине протопрезвитере).

Из седнице Епарх. Конзисторије Бачке држане у Н. Саду 3. (15.) марта 1897.

Герман Опачић с. р.
епископ.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

Православна панихида у Енглеској.

Поводом књиге војвоткиње Бедфордске „The World of Light“ (свет светлости) пише у „Московскихъ Вѣдомостяхъ“ неки Е. К. С. :

Када се пронела тужна вест о смрти у Богу почившег цара Александра Ш., заједно с уплаканом православном Русијом зажели, да се помоли о упокојењу његове душе и краљица Велике Британије, која је љубила и дубоко поштовала великога цара. У својој цркви није могла наћи никаквих песама, да би задовољила своју срдачну потребу, јер у англиканству до последњег времена не допуштаху молити се о упокојењу душа умрлих.

Али нађоше се људи, који указаше на нашу дивну свештену песму „*Go свѣтими оупокой*“.

Песма та би одмах преведена на енглески језик, и њен енглески текст буде удешен према нашем црквеном мотиву. То родно нам „*Go свѣтими оупокой*“ први пут је одјекнуло у енглеској цркви на дан погребѣ Александра Ш., и то у приватној дворској капели Виндзорског дворца, после засебног богослужења, које је било баш у оно време, кад се у Петропавловској саборној цркви свршавао чин погребенија: Краљица Викторија са свима члановима краљевске породице присуствоваше богослужењу. Речи песме и наша црквена мелодија, уведена у англиканску службу, занеше молиоце.

У четрдесети дан по смрти Александра Ш., по краљичиној жељи, беше у Виндзору опет одржана „поминална“ служба с нашим „*Go свѣтими оупокой*“ али већ не у приватној краљичиној цркви, него у са-

борној цркви витезова реда Подвезице, која лежи тик уз двор и која се зове капелом Светог Георгија (St. Georg's Chapel); тада је сто Александра Ш., као витеза реда, био умотан у црнину.

14. јануара 1895. г. је „*Go свѣтими оупокой*“ опет огласило сводове исте саборне цркве, али тај дан је први пут било отпојано на дан парастоса Енглезу по вери, а на име унуку краљичином, сину принца Велског војводи Кларенском, који је умро пре две године.

Када је умро зет краљичин, принц Хенрих Батенбершки, по жељи краљичиној и њене удове ћерке, принцезе Беатрице, „*Go свѣтими оупокой*“ је први пут било унето у чин англиканског погребенија. Наиме наша црквена песма је и својим дубоким смислом и својом дивном мелодијом учинила на молиоце тако дубок утисак, да је краљица заповедила унети је у Anthem-Book Виндзорске капеле Св. Георгија, т. ј. у књигу придворног црквеног ритуала, с тим, да увек буде саставни део свих „поминалних“ и погребних богослужења енглеског двора.

Сад већ до двадесети пут певана у присуству краљичином православна „поминална“ песма нехотице је привукла на себе опћу пажњу Енглеза; она се преноси сада из храма у храм и временом ће, по свој прилици, ући у опћу употребу у енглеској цркви. Тако је смрт великог Миротворца била први одсјај зоре зближења цркава.

„Неколико речи, отпојаних из заносне источне црквене песме, зазвонише, као што се вели у предговору књизи војвоткиње Бедфордске, сасвим другим акордом“. Оне не стојаху у хармонији са опћим стројем „поминалног“ богослужења, у које беху унесене. У енглеза је много прекрасних црквених химни, које су изашле испод пера њихових најбољих народних песника; али не гледећи на песничку лепоту и искрени осећај хришћанске религиозности, оне ништа не говоре ожалашћеној души вернога, који тежи, да се ослободи свега земаљског и да излије пред Творца топлу молитву о љубави, милосрђу и праштању упокојеном брату. „Оне су, по речима вој-

воткиње Бедфордске, несумњиво прекрасне у смислу размишљања усамљене душе, али уједно с тим ни најмање нису згодне, да изразе расположеја хришћанског екупа, који се сабрао, да предаде свога покојника Живоме Богу“.

На ту дисонапцију између англиканског богослужења и у њега уметнутог нашег „Го сватими оупокой“ прва је обратила пажњу војвоткиња Бедфордска, којој је особито омилило молитвено опћење с покојницима, од како је изгубила за последње две године оца и мужа. Добро владајући грчким језиком набавила је себи грчки Еухологијум и латила се по њему изучавати чин православног погребенија.

Плод тога изучавања беше књижица, у којој се износи англиканској цркви цео чин поминовенија усоншихъ, или, другим речима, панихида. Свој труд је војвоткиња посветила успомени три лица: оца, који је умро 1893 год., мужа, који је умро исте 1893. г., и архијерејскога Кентеберијског, који је изнечадно умро 11. октобра 1896. год. — још је додала предговор, увод, поговор и у ноте стављени енглески превод „Го сватими оупокой“:

Недавно издана књига читавом својом садржином и особито саставом Енглезима предложене панихиде показује велико умење и вештину, којима је једва могла владати војвоткиња Бедфордска.

Пројектирана англиканска панихида је у целини позајмљена из нашег „послѣдованија погребенија мирскихъ человекъ“. Она почиње молитвом Господњом, за којом иду по реду три тропара: *Го дѣху праведныхъ скончавшихся, Въ покоици Твоемъ, Господи, и: Ты еси Богъ сошедый во адъ, — заупокојна јектенија Помилуй насъ, Боже, с молитвом Боже дѣху въ, смерть поправый и узгласом Ако ты еси воскресеніе, живот и покой — стихови из псалма 90. Живый въ помощи Вышняго и 118. Блажени непорочни въ пут, ходящии, — пет непорочних тропара од наших оца, с припевима: Благословенъ еси, Господи, надъчи ма оправданіемъ Твоимъ, — петнаест песама из погребног канона Теофановог, у који је стављен кондак „Го сватими оупокой“ с потпуним икосом Самъ единакъ еси безсмертний, — три песме из*

Блажена, прокимен Блаженъ оубъ, въ онъ же идещи днесь, дѣше, и отпуст Воскресый из мертвыхъ.

За панихиду над свештеницима умеће се још један стих и три молитве из „послѣдованија погребенија свѣщениковъ“ (На небо очи мой возвожд, Благодаримъ Тя, Господи Боже нашъ, Въ вѣрѣ, надеждѣ и любви и Господи силъ, скорбѣщихъ радости).

Дакле ова пројектирана енглеска служба је у целини позајмљена из православног Требника

Ако у Лондону издана књига пробије себи пут у срца Енглеза и ако они у њој пројектирану панихиду уведу у практику своје цркве, онда ће заслуга војвоткиње Бедфордске у погледу зближења англиканске цркве с православном бити одиста велика.

С руског (Церковныя Вѣдомости).

М. В. Јов.

О назаренима и њиховом учењу.

Пише Југ Станикић парох.

Старински је у Хришћанству обичај, да кад се на телу цркве Христове појави каква повећа, опасна и смртоносна рана, да духовни лекари својски и озбиљно прегну око тога, да се рана отклони, залечи; те тога ради марљиво и брижљиво испитују рану ту, тражећи и разбирајући за згодан лек, којим би се рана отклонити, залечити могла. —

И данас једе и разједа тело цркве Христове опасна рана, управо рак-рана. Те није никакво чудо, кад видимо, да позвани својски и слошке пријонусе око тога, да рану ту отклоне и залече, или бар даље ширење и дубље продирање њено спрече. — И милошћу и помоћу Онога, Који је обећао, да ће бити у цркви и са црквом својом „у све дане“; Који је рекао и прорекао, да цркви његовој „врата адова одолети не ће“ — издржаће и прекужиће тело цркве Христове и рану ту. —

Рак-рана је та, да како, — назаренство, о којем сам рад неку рећи, коју написати. Намера моја није, да пишем и износим историју „назаренства“. Ја сам управо рад, да разаберам учење назаренско и да покажем, колико је то учење криво и лажно. Моја је, дакле, намера, да ма и најслабијим зрачком осветлим, истину Православља,“ да је на име

ев Православље доиста вера права, вера стара, вера Христова, која се у свему оснива на речи Божјој, на св. писму.

Познато је, да назарени, — као и оци њихови протестанти — примају и уважавају једино св. писмо, а одбацују св. предање и казивање св. отаца: те ћу се понајвише трудити и старати, да лажност њихова учења поглавито св. писмом покажем и докажем. После св. писма гледаћу да то засведочим и доказима здравога разума, које ће они свакако примити и уважити хтети; та они бар тврде, да св. писмо сваки разумети и тумачити може а тумачење се изводи и здравим разумом. Но како цел и намера моја није само, да назарене са кривога им учења изобличавам; него и да наше Србе у св. Православљу њиховом утврђујем, — разуме се, да ћу кад и где то буде нужно износити св. предање и наводити речи св. отаца. —

I.

Пре него што бих почео разабирати поједине тачке учења назаренског, држим, да ће бити корисно, па и нужно, да се са назаренима упознамо.

Пословица каже: „птица се по перју, а човек по говору познаје.“ Ако је тако, као што и јесте, онда ни перје, односно говор наших „верних“ није баш онакав, какав они мисле да је. —

Назарени се хвале и хвастају, да се само они држе праве вере, те по томе, да је само у њиховој вери могуће владање и понашање науци Христовој сагласно; и да така владања и понашања у другим хришћанским вероисповедима не само да нема него ни бити не може. —

Колико назарени право имају, кад тако говоре; и колико они то трубити могу, показује и доказује онај читав низ згодних али не у духу хришћанске љубави склопљених израза, којима они називају ово или оно из других хришћанских вероисповеди. То склапање и ковање тих бого-христо и братољубивих израза започиње још код њиховог „вероначелника.“ Самуила Фрелиха и продужује се све до наших времена; а зар ни будућност у ковачима израза тих оскудевати не ће? —

А ево низа тих „згодних“ израза: 1.) Цркву називају: „гомила цигаља“, — „каменити гроб“, — „синагога антихристова“ — „воденица и сувача поповска“ („Назаренство“

стр. 147.) 2.) Звоно називају: „Васански бик“ (исто, стр. 149.) 3.) Путир називају: „Баволи пехар“ (иста страна). 4.) Крст називају: „вешала“. Тако ми се чини, да сам израз овај или негде прочитао, или баш и сам чуо. А да је овакав израз вероватан сведочи то, да они за израз тај налазе основа у самом св. писму; јер према речима св. јеванђелиста Луке: а један од обешенијех злочинаца . . .“ (23., 39.) Али да они крст не сматрају и не називају „вешалима“ у неком вишем часном смислу, него у смислу обичном, погрдном доказује то, што га не поштују. — У осталом рећи ћу о томе коју више кад буде реч о крсту. 5.) мећање на се знака крста часнога називају „махање руком“ („О назаренству“ „Г. И“. 1887. стр. 323.) 6.) свештеник: „жрец Валов“ („Назаренство“ стр. 49. „слуга Баволи“, стр. 62.) — „Ђавоља труба“ — „грешни најамник“ — „фарисеј“, — „књижевник“ (стр. 120.) 7.) Светковање недеље: „људска измишљотина“ (исто стр. 51.) коју измишљотину — узгред буди речено — и они прихватише! 8.) Сваку другу верску заједницу, осим назаренске, назвају: „Вавилон“, — „кула вавилонска“ (исто. 49.)

Доста је само прегледати тај низ „згодних“ израза, па да се одмах види и призна, да су назарени доиста — „верни“, али не „верни“ науци Христовој, која је пуна љубави не само хришћанске и братске, већ и човечанске. —

Доказивати, да апостоли вису тако чинили, тако се изражавали као наши назарени — био би грех; јест — грех, јер бранити апостоле од нечега значи претпостављати, па и допуштати — могућност и склоност апостола ка греху такоме.

Да приметим по што-шта на по неки од горњих назива.

Светковање недеље ту „људску измишљотину“ — као што рекох — прихватише и назарени. Држећи се искључиво св. писма нека нам из истога наведу назарени оно место, које светковање недеље одређује и налаже. Ако тога учинити не могу, нека нам кажу, ко им је и чега ради светковање недеље наложио. — Јесу ли пак ради чути и знати, за што ми недељу, а не суботу светкујемо, — рећићемо им, да ми то и тако чинимо на основу 29. правила Лаодикијског, помесног сабора, које каже и налаже, да „Хришћани не смију слиједити

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

обичајима јудејским и суботом почивати, него морају у тај дан радити; недјељу пак морају особито штовати...“ — Па нека нам назарени покажу старију и од наведене веродостојнију одредбу — ми ћемо се истој покорити и исту држати. —

Црква, односно зграда црквена, има вазда „згодних“ назива код наших „верних“. — Не ћемо подсећати назарене на то, да су и њихови домови молитвени сазидани од „цигаља и камена“; не ћемо их уверавати ни о томе, да ми у својим црквама нити славимо „Вала“, нити служимо „антихристу“, није нужно, да их о томе уверавамо, јер је њима то познато још из оног времена, кад су се с нама заједно у тим истим црквама — *Богу* молили. — Запитаћемо их само: зашто они наше домове молитвене не називају онако, како их ми сами називамо, и како се они у св. писму називају? Та они бар „знају св. писмо на памет“, те ће знати зар и још боље од нас, да се дом молитвени у св. писму „црквом“ назива: „И уђе Исус у цркву Божју и изгна све, који продаваху и куповаху по цркви.“ (Мат. 21, 12.)

Све да допустимо, да наше богомоље нису достојне оног имена, којим се богомоље у св. писму називају, — ипак назарени не би ни смели, а ни требали називати наше богомоље разним погрдним именима, него би их морали називати онако, како их и ми сами називамо. У св. писму нов. завета јеврејске богомоље називају се онако како су их сами Јевреји називали: „синагогама, зборницама,“ а никако „поповским“, односно „левитским сувачама и воденицама“, поред свега тога, што су и јеврејске „зборнице и синагоге“ јеврејском свештенству — по одредби Мојсијевој — користиле. Шта више, св. апостол Павле дошавши у Атину, међу народ незнабожачки, и видевши онде многе богомоље, односно олтаре, подигнуте у славу разних *лажних* богова, закључује, да су „људи Атињани врло побожни“, кад имају толике „светиње“, па и — олтар „Богу непознатоме“ (Дела, 17., 22.—23.) Дакле: св. ап. Павлу су Атињани — и ако незнабошци — људи „врло побожни“, јер имају многе богомоље, олтаре; а ми нашим назаренима „побожни“ нисмо, нити бити можемо, и ако имамо толике богомоље, у којима славимо баш тога — „Бога непознатог“! Ап.

Павлу су незнабожачке богомоље њихови олтари „светиње“ за то, што их они сами тако називају, такима сматрају, и као такове поштују; а нашим „вернима“ су наше „цркве“ — које и ми за „светиње“ сматрамо и као такове поштујемо — „поповске суваче и воденице“! —

Ни наше свештенике нису назарени оставили без лепих имена, „згодних“ израза. — Доста је, да назарен види „широку хаљину“, па да повиче, или бар помисли: „књижевник, фарисеј, грешни најамник, ђавоља труба, слуга ђевољи, жрец Валов“. Да, не пита се ту за дело, доста је и одело, па да се неко позна, које и какав је. Код назарена је зар могуће и по оделу познати — човека?: Можно, јер се они држе зар оне „Одело чини човека“. —

Истина да је Христос осудио, па и укорео „књижевнике и фарисеје;“ али их није осудио ни због „ширења амаџија, и грађења великих скута на хаљинама својима,“ па ни због „тражења зачела на гозбама и првих мјеста по зборницама“, па баш ни због жеље њихове „да им се клања по улицама и да их људи зову: рави! рави!“ (Мат., 23, 5—7.) него их је осудио и укорео због притворства, и лажних дела њихових, која је Он — као срцезналац — познавао, и која се у тој истој глави Матејева јеванђеља ређају. —

Па могу ли и назарени загледати у срце и душу нашег свештенства, те отуда видети и дознати, јесу ли наши свештеници збиља заслужили онога имена, које нам они дају?

Рећи ће се: дела говоре. — Лепо! Но још ни тада наши свештеници нису на одмет, нити му послушност одрицати ваља. И ако је врло добро знао, ко су и какви су „књижевници и фарисеји“ ипак Христос не рече „К народу“ — не слушајте их! на против заповедио му је: „Све дакле што вам реку да држите, држите и творите; али што они чине, не чините; јер говорз, а не чине.“ (Ст. 3.) Христос дакле разликује дела „књижевника и фарисеја“, која су рђава, и због којих ће они „бити осуђени“ (ст. 14.) од науке њихове, која је била добра и спасоносна. — Па могу ли назарени осудити наше свештенство са криве, лажне и богомрске науке? А за дела своја — одговараће свештеници сами. —

Рећи ће се: свештеници својим рђавим делима више саблажњавају, него што својом добром науком сазидавају и на стазу живота

упућују. — Нека је тако! Но шта каже св. писмо? Ево да чујемо: „Браћо! ако ко од вас зађе с пута истине и обрати га ко, нека зна, да ће онај, који обрати грјешника с кривога пута његова спасти душу од смрти, и покрити мноштво грјеха.“ (Јаков, 5., 19—20) — Па је су ли назарени уверени, да наше свештенство није ма једнога само „грјешника с кривога пута његова обратило“ и то ако не делом, а оно науком својом? И ако је, не ће ли то свештенство тиме „спасити душу своју од смрти, и покрити мноштво грјеха“, које је на се навукло делима својима? —

Но обратило наше свештенство једнога „грјешника с кривога пута његова“, или не обратило баш ни једнога, — назарени не би требали, па ни смели судити наше свештенство из два разлога:

1.) што св. ап. Павле строго забрањује Хришћанима „судити туђем слози“ (Рим., 14., 4.), јер сваки има свога господара, пред којим стоји или пада;

2.) што не знају и знати не могу, да ли се наше свештенство на смртној постели, у последњем часу не ће тргнути, због својих се рђавих дела покајати, и Бога за опроштај умолити; а баш и такога и у часу томе „Бог је кадар подигнути га“ (Рим. 14., 4.) — Та кад је помиловао, и у рај увео разбојника, који је при издисају Христа за „Господа“ признао и исповедио (Лука 23., 42.—43.) зар да не ће хтети помиловати и грехе опростити свештенику, који је читав век свој у служби Богу провео; и који и ако је у служби тој грешно — али се у последњем смртном часу за грехе своје срдачно покајао, и Господа свога топло за опроштај умолио?

Остале називе пуштам без примедбе; а последњег назива и дотаћи се само, био би — грех.

Но осим горњих израза, и праведних назива строго хришћанско владање и понашање наших назарена доказује још и то, што је пред њима „грешан човек“ сваки онај, који не верује онако, као они, па ма тај човек веру своју поткрепљивао и доказивао темељитим разлозима и доказима самога св. писма („Један разговор са назаренима“ стр. 24.)

(Наставиће се.)

Значај црквеног обреда у питању о сједињењу цркава.

(Свршетак)

При таквом одношају православне источне цркве према обредним разликама, које постоје у њеној средини, природно је очекивати, да ће она раширити тај одношај и на обредне особине неправославних цркава, које су одељене од ње, у случају, кад би се ове сјединиле с њоме. У њихову корист она не може попустити ни једном јотом у својој догматичком учењу, које она од старине неприкосновено чува; али у искреној жељи да привије маслини од ње одсечене гране, она се мора снисходљиво односити према њиховим обредним разликама, уколико ове нису скопчане с њиховим догматичким заблудама. Што се тиче, специјално, обреда римске цркве, највеће од свих отпаших од јединства с источно-католичком црквом, такав одношај је тим више законит и уместан, што су се многи образовали још до раздељења цркава. Такове су особине римске цркве оне, које се тичу постова преко седмице, поста четрдесетнице, дозволе брака за свештенослужитеље, поновних бракова за световњаке, хљеба за евхаристију, лица, која имају право свршавати миропомазање и т. д. И ако су те особине уведене у римској цркви без значајних узрока, и ако уступају православним обредима и по правилности, и по старини, али не садрже ништа јеретичког, противног божанственом откривењу, те их стога може трпити православна црква, као што их је трпила стара црква.

Истим се карактером одликују и касније обредне новотарије римске цркве, н. пр. употреба свирке при богослужењу и т. д.

Разуме се, да најозбиљнији значај имају особине римске цркве у свршавању литургије, које леже у основи читавог богослужења. Римска се литургија знатно удаљила од старо-апостолског чина литургије. Она је изгубила свој исконски карактер тајне опћења земаљске цркве с небесном и сачувала је само значај жртве, која чисти за живе и умрле; верни су удаљени од суделовања у евхаристији, одбачене су многе евхаристичне молитве, речи уста-

новљења евхаристије су претпостављене молитви призивања св. Духа, измењен је вид евхаристичког хлеба и др., у сврси неизменљиве једноличности, уведен је излишни формализам. Али све те самовољне и озбиљном потребом неоправдане измене не иду тако далеко, да је западна литургија сасвим одбацила апостолску литургијску основу, и нису по себи тако значајне злоупотребе, да би могле стати на пут црквеном сједињењу, особито ако има наде, да се временом могу исправити.

Ово што је речено о обредима римске цркве односи се и на друге западне цркве, које су постале из ње и које употребљују скоро исте обреде као што је црква — англо-американска. (Протестанство са својим ограницима не спада овамо, јер оно и није црква у правој смислу).

Још лакше источна православна црква може примити у заједницу, уз очување обредних особина, оне источне цркве, које су пале у несторијанство и монофизитство: сиро-јаковитску, перзијско-халдејску, јерменску и коптско-етијопску. Оне по својим обредима стоје веома близо нама. Требало би само неке уклонити, који су историјски свезани с погрешним догматима дотичних цркава; такви су н. пр. обичаји јерменске монофизитске цркве: у евхаристији се употребљава пресан хлеб, да би се означила једна природа у Христу, јер би се при дометању квасца, по мишљењу Јермена, означавала и друга природа у Њему (у римској се цркви, као што је познато, не даје пресном хлебу овај монофизитски значај); вино у евхаристији се, из истих разлога, не меша с водом, који је обичај био осуђен од VI. васељенског сабора; у трисвету песму је уметнуто: „распныйса за ны,“ што је такође забрањено од VI. васељенског сабора; крсно знамење се прави једним прстом.

И одиста се православна црква, симпатишући с покушајима сједињења од стране неправославних цркава, снисходљиво односи према њиховим обредним разликама ако су само сагласне у догматима. Тако је 1451, г. хуситски свештеник Константин Англик, дошавши у Цариград, кад је изложио своје догматично уверење, сагласно

с Православљем, био примљен од патријарха (Цариградског) у опћење, уз очување западног обреда, и тим поводом су чланови патријаршије писали у Праг чешком народу, да могу бити примљени од православне цркве у опћење, не гледећи на разлике у спољашњим стварима, само ако су сви Чеси солидарни у вери с Константином Англиком.

Кад су англикански епископи почетком 18. века ступили у преговоре с источном црквом о сједињењу, патријарси: цариградски, антијохијски и јерусалимски послаше им 18 чланака јерусалимског сабора 1672. г. с овим знаменитим речима: „Они, који желе, да се сагласе с нама у божанственим догматима православне вере, морају с простотом, послушношћу, без икаквог испитивања и љубопитства покорити се свему, што је одређено и установљено старим предањем отачким и утврђено светим и васељенским саборима од времена апостола и њихових пријемника, богоносних отаца наше цркве; и ако се сагласите с нама, и не ће бити међу нама никакве разлике. А што се тиче осталих обичаја и уредаба црквених, свршавања свештених обреда литургије, и то ће се моћи лако и zgodно исправити, кад се само једном с Божјом помоћи обави уједињење. Јер је из црквених историјских књига познато, да су неки обичаји и уредбе у разним местима били и бивају мењани: али јединство вере и једнодушност у догматима остају неизмењени.“

Већ је у наше време православна црква, примивши у своје крило Овербека и његове присталице, који су замислили, да васпоставе западну цркву у првобитној чистоти и да је доведу у заједницу с источном, допустила, обзирући се на њихову молбу, употребу западних обреда, па чак и литургије.

Поводом недавно на западу пониклог старокатоличког покрета источна црква још није изрекла свој решавајући глас, али с обзиром на све оно, што је речено о западним обредима и с обзиром на пример Овербеков, не може бити сумње у томе, да она не ће видети препреку за сједињење у природној жељи Старокатолика, да са-

чувају своје западне обреде; православни богослови баш говоре у томе правцу (протопрезвитер И Јанишев, Осипин, Кирјејев и др.)

Источно православна црква је директна пријемница старе цркве, која је, услед историјских незгода, изгубила не мало својих огранака. Усред религијозних колебања и лутања она је једина у свој чистоти сачувала васељенско предање и непоколебљиво стоји, као „столп и ђвџерђенје истини“, При таком свом карактеру она мора бити крајеугаони камен сједињења црква. И она пружа братску руку љубави и измирења оним црквама, које су отпале од ње, не допичући се њихових спољашњих обредних особина — човечанског, националног постанка. А како стоје према томе питању сједињења оне цркве, које су скренуле с правог пута, како гледају на значај обреда?

Источне цркве, које су се услед јадних историјских прилика оделиле од грчко-источне православне цркве (јерменска, коптска, абисинска и др.) очигледно теже сједињењу, али се не одричу својих национално-историјских особина.

Рим, отргнувши се од црквене заједнице услед духу васељенске цркве противне тежње папа за апсолутним господством, брзо је пошао по том клизавом стрмом путу и сада је дошао још до веће немогућности опћења с православним истоком. Силом папског апсолутизма Рим захтева не јединства с њим, него покорност у свему: како у вероучењу, којим располаже папа по својој увиђавности, тако и у обреду. Што се тиче последњег, он не признаје појединим црквама право слободног, националног саморазвитка „Рим је — смрт националним црквама,“ с правом опажа један Старокатолик. Дакле, сједињењу Рима с православном црквом стоје на путу не само његове догматичке новотарије, него и његова нетолеранција према обредним разликама других црква, која се коси с њиховим законитим националним интересима, — и дакле оно се може остварити тек онда, кад се уклоне те препреке или — боље рећи — кад се уклони опћи и једини узрок њихов — папски апсолутизам.

На срећу у недрима римске цркве се нашло људи, који су схватили погрешку папства, кад је оно учврстило све своје злоупотребе проглашењем догмата папске непогрешивости (у 70. год. овога века), и који су одбацили те злоупотребе, не падајући у другу крајност (као протестанти XVI. века.) Поставивши себи за девизу правило Викентија Лиринског: држаћемо се тога, што се признавало од свију, свагда и свуда, јер то је истинито и одиста католичко, они су, сасвим природно и логично, уравили свој поглед на исток и у њему траже потпоре и опћења с њим. Али они не ће, да се слију с којом му драго од источних црква, изгубивши све своје националне особине; они најме теже, да васпоставе старо Православље у западној цркви очистивши га од папских пакарада, и у таквом виду поставити је у заједницу с источним црквама, као самостални део васељенске цркве. На земљишту старе нераздељене цркве ти „Старокатолици“ очистили су догматичко учење од незаконитих папских прирастака и тим самим га привели у сугласност с вероучењем источне цркве; али држећи се истог земљишта нераздељене цркве они заступају своје национално обредне особине, које се не тичу суштине вере мада и не претендују, као оно крајне паписте, на њихову искључиву правилност и господство у читавој цркви. „Јединство се не може састојати у једноличности; националне особине се морају сачувати. Ни запад ни исток не смеју захтевати прост прелаз к себи. Ми желимо, да наша црква буде црква национална, што се потпуно слаже с начелима старих источних црква, да су цркве националне“. Ето то је гледиште Старокатолика на питање, које расправљамо, и оно је потпуно сагласно с православним. Они не сматрају спољашњу разлику међу истоком и западом за препреку њиховом сједињењу, тим пре, што таква разлика постоји и међу самим старокатоличким општинама различних западних држава (Немачке, Холандије, Швајцарске).

Што се тиче појединости, резултати старокатоличког покрета, како су се они

исказали за дваестогодишњег Његовог постојања inclusive до луцернског конгреса (1892 г.), с обзиром на ово питање овакви су: свакој од западних и источних помесних цркава (управо њиховој духовној власти) мора се оставити слобода у избору према месним потребама, богослужбеног језика; може се без разлике употребљавати, који је коме мио од источних или западних типова литургије, који су се образовали у пераздељеној цркви; евхаристија се може свршавати и на квасном хлебу, и на пресном — под оба вида, што је правилније, или под једним; у крштењу је правилније погружење, особито за одрасле, али је умесно и обливање; миропомазање се може свршавати и над децом, и над одраслима, како презвитер, тако и епископ; клирици по жељи могу ступити у брак или остати у девичанству, — и т. д.

С руског превео

М. В. Јов

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Рођен дан Његове Светости) Прошлог четвртка, 13. (25.) марта, доживио је св. патријарх *Георгије* сретно 68 рођен дан. Дао Господ да га наша љубљена и добра поглавица, св. патријарх *Георгије*, дочекује са радосном својом црквом и народом још дуго и много!

(Канонична визитација). Његово високопреосвештенство г. епископ Вршачки *Гаврило Змејановић* отпочео је 8. о. м. своју каноничну визитацију, у пратњи свога ђакона, епархијског бележника, протопресвитера белоцркванског и панчевачког, и то у ова места: *Гајић, Ковин, Делибласто, Баваниште, Долово и Ново Село*. У Гајићу, одслужио је високопреосвештени г. епископ *Гаврило* архијерејску службу на дан св. 40 мученика.

(Депутација из Вршца код Његове Светости.) У прошли понедељак предстала је једна депутација из Вршца, око 30 њих, пред Његову Светост, преузвишеног господина патријарха *Георгија* и предала тужбу Буре Цветића и другова против свога високопреосвештеног епископа Дијецезана, „због разних преступа“, побројаних у 9 тачака. На тужби има 40 потписа. Његова Светост је примила тужбу, а депутацији изразила, очинском искреношћу

и благошћу, своје незадовољство, да је до односног спора дошло, и да се тај спор са извесне стране расправља на демонстративан и страствен начин, који се са сваког становишта мора осудити, тим више, што се целој ствари даје неки усиљени и измишљени облик, а по интересе цркве убитачан правац. Посаветовала је Његова Светост депутацију и упутила на стрпљивост и мирно чекање надлежног решења тога спора, чије спорне тачке нису Му у појединостима познате но ће их испитати, али за решење којег спора није позвана никаква демонстрација него автономним нашим устројством установљени за то форум. Цела ствар, рекао би св. патријарх, да се креће око суспензије Вршачке црквене скупштине и одбора. Ту је живац целог спора. А овај се може решити и решиће се само својим легалним путем. Ако односна суспензија није оправдана и основана, она ће се докинута и бивша скупштина са одбором репозитовати; ако је пак основана, она ће се одобрити и ствар својим легалним путем даће спровести. Тим путем ће се испитати и остале спорне тачке. Таку *каква* је, треба целу ствар представити тамошњем народу нашем, а особито неуким који се у својој добродушности даде често завести на крив пут. Народ је наш добродушан, али камо среће да су добри сви они, који га руководе и за собом поводе. Кад би му се цела ствар односног спора предочила у правој боји и облику њезином, не би долазило до демонстрација, каквом се донекле мора сматрати и сама ова депутација. Спор би се износно пред надлежне области и чекала би се њихова решења. Сви други поступци, демонстративног и страственог обележја, не помажу самој ствари, а убитачног су послетва по опити нам народноцрквени интерес кога је грех заностављати личним прохтевима.

Чланови депутације, после очинских и благих архијерејских речи, савета и поуке своје врховне поглавице, св. патријарха *Георгија*, оставише патријаршине дворе задовољни, јер и бистрија погледа на ствар, а у многоме чему у добром правцу разочарани.

(Саборски Одбор) држао је, под председништвом Његове Светости преузвишеног господина патријарха *Георгија*, своје седнице целе прошле недеље пре и после подне. Присутни су били чланови: високопреосвештени господин епископ пакрачки *Миرون Николић*, преузви-

шени господин *Данило Станковић*, впреч. г. архимандрит *Иларион Руварац*, и протопрезвитер *Ђорђе Влаховић*, г. г. *Др. Ника Максимовић*, *Михаило ил. Рогулић* и *Др. Теодор Недељковић* а од четвртка и г. *Јосиф Јагић*.

(Школски савет) држао је седницу 7. (19.) марта 1897. под председништвом Његове Светости преузвишеног г. патријарха *Георгија Бранковића*. У овој седници решено је 60 предмета, од којих су главнији ови предмети: Поводом отписа преузв. г. министра богочасти и јавне наставе, којим је умољен Школски Савет, да му достави списе што се односе на избор Милоша Ковинчића за учитеља у Араду, као и на истрагу против епархијског школског одбора темишварског сprovedену, решено је да ће се списи тек онда моћи г. министру доставити, кад предмет истраге мериторно и коначно буде код Школског Савета решен. — На представку бачког епархијског школског одбора гледе оскудног стања народних школа у Кисачу, Гложан-Чебу, Рац-Милетићу и Бођану, решено је поменуте школе препоручити Саборском Одбору ради одређења припомоћи. — Одбијена је молба црквене општине горњо-карловачке ради накнаде доплатка учитељу тамошње веџбаонице, пошто је општина дужна такову веџбаоницу сама издржавати. — На предлог епархијског школског одбора Вршачког, да се Николи Брашовану одреди награда за замењивање у пословима школског референта, упућен је исти, да о свом раду извештај поднесе. — Услед пријаве управе више девојачке школе Новосадске, да црквена општина ни до данас није проширила потребне просторије у тој школи, упућена је црквена општина, да то у кратком року учини, јер ће се у противном случају учинити предлог, да се субвенција тој школи укине. Дело Јована Благојевића „Српска граматика“ и Мите Ђорђевића „Наука о српском језику“ примљено је с тим, да се прво дело као граматика, а друго дело као читанка има устројити и у вишим девојачким школама употребљавати, но уједно су упућени писци, да се имају пре штампања поменутих књига са професором Јов. Живановићем у непосредан споразум ставити, како би та дела што потпунија и zgodнија на свет изашла. — Решени су следећи позиви: Милана Ђосића ради накнаде селидбених трошкова за привременог учитеља у Арад; позив цркв. општине Новосадске у предмету стављања Јована Марића учитеља из трећег у нижи разред; позив Кузмана Миловановића као бившег учитеља Силбашког због накнаде огрева и врта; позив местног школског одбора Молског гледе уништеног збацивања Проке

Суботића председника; позив Јована Петровића учитеља Туркијског у дисциплинарном предмету; позив Мил. Павловића у дисциплинарном предмету; — сви ови позиви одбијени су, а решења надлежних епархијских школских одбора потврђена су. — Издани су декрети овим учитељима односно учитељицама: Димитрију Стојановићу, Душану Гуцуњи, Софији Радић, Марији Пошић, Атанасији Костићу, Ђ. Михајловићу, Лепосави Вукановој, Даринци Димић и Олиги Петровић, а Кат. Максимовићевој, која је на мађарском заводу оспособљена, наложено је, да има своје оспособљење из српског језика на српској препарандији надопунити. У погледу местним школским одбором у Бајши именоване учитељице Рахиле Павловићеве пак наређено је, да се такво представљање има само за привремено сматрати, но да се то место има редовним избором попуњити.

(Радња епархијских власти у Темишвару).

1. Конзисторија у седници својој, држаној 4. (16.) марта т. г. под председништвом Његова Високопреосвештенства господина епископа *Никанора*, решила је и ове предмете: Узети су на знање односни отписи вис. кр. угар. министарства богочасти и јавне наставе у Будимпешти, да је високо исто поделило из уставним путем за цели источне православне цркве у Угарској у год. 1897. вотиране дотације државну припомоћ: црквеној општини у Вел. Св. Миклошу, у износу од 200 фор. а оној у Нов. Св. Ивану у износу од 100. обадвема за оправку њихових св. богомоља; даље јерејима Георгију Вујићу, Исидору Николићу и Кости Чолаку, као и јеромонаху Самуилу Поповићу, свакоме по 50 фор.; даље удовим попадијама, Софији Петровић и Наталији Лонгиновић, свакој по 30 фор. — Поднеће се предлог споменутом високом угар. министарству у погледу поделе државне потпоре из горепоменуто дотације јерејима: Драгољубу Живковићу, Кости Хаџићу, Петру Агрими, даље јеромонасима Серафиму Рајковићу, Гедеону Бођину, као и удовим попадијама Ани Бошковић, Петри Давидовић, Милице Јакшић, Милеви Милетић и Јелени Веселиновић, као и црквеној општини у Хрњачкову. — Узет је на знање односни отпис горепоменутог министарства о томе, да су јереји Миливој Милошевић, Константин Стануловић и Вељко Белеслијин 31. децембра 1896. иступили, као дотадањи војнички свештеници из сазе свештенства кр. уг. домобранства. — Саопштиће се српској православној црквеној општини у Соки односни отпис гореспоменутог вис. министарства о томе, да се истој општини не може поделити мољена припомоћ из државних средстава све дотле,

док иста општина не буде положила рачуне о употреби сличне потпоре од 200 фор., подељене истој општини у год. 1895. — Саопштиће се протопрезвитерима Љубомиру Панићу, Кузману Станићу, као и јерејима Леонтију Петровићу, Велизару Тубићу и Стевану пл. Видаку односне одлуке Митрополитског Црквеног Савета, којима су одбијени утоци споменутих свештеника односно дано места утоку једног од тих свештеника против односних овдашњих одлука у предмету осуђења на сношење истражних трошкова, обложења фишкарном акцијом, кажњена укором и у предмету администрирања једне упражњене парохије батањске. — Саопштиће се ученику VII. гимн. разреда у Ср. Карловцима Василију Стајићу, да му је високославни српски православни народно-црквени Саборски Одбор у Карловцима поделио штипендију из закладе Петра Божића у износу од 150 фор. годишње. — Саопштиће се подручном свештенству односна наредба високосл. Саборског Одбора, да сви, у смислу односне мировинске уредбе на то обвезани свештеници, морају појетати члановима општег митрополијског фонда за мировине удовица и сирочади свештеничких и да се са уплатом пријављених чланаринских улога има одмах отпочети. — Узет је на знање односни допис о рукоположењу за ђакона и презвитере свршених богослова: Душана Путника и Светозара Јеврића и учињено је сходно расположење, да јер. Светозар Јеврић буде уведен у администрацију парохије у М. Бечкерек, а јереј Душан Путник, који је постављен администратором парохије у Нађлаку у администрацију парохије Нађлачка, уједно је досадањи администратор Мало-Бечкеречке јеромонах Митрофан Шолмошан постављен администратором парохије у Шурјану. Одбијена је, као за званичење неприкладна молба Саве Срданова и другова из Толвадија ради премешта јереја Исидора Николића, администратора тамошње парохије. — Доставиће се магистрату сл. кр. вароши Арада, уреда ради истаљени један извод из протокола крштених прав. источне српске цркве храма св. апостола Петра и Павла у Араду, односећи се на Јована Чорокона, на тамошњу службену употребу. — Умолиће се дугошки кр. судбени сто да назначи годину, у којој је изречена њиме тражена пресуда у бракоразводној парници Павла Риђичког против Јелене Николић. — Даће се сходно упутство јереју Милану Димитријевићу пароху у Г. Кањижи у предмету забиљежбе легитимације неке ванбрачно рођене деце; уједно је узет на повољно знање извештај споменутог пароха о преведењу у свету православну цркву једнога лица ри-

мокатолничке вере. — Дат је јереју Константину Стануловићу, пароху бочарском отпуст из свезе клира епархије темишварске, на основу односне његове молбе и на основу односног дописа епарх. конвисторије вршачке, да је исти јереј за пароха у Баранди постављен. Уједно је администрација парохије бочарске поверена привремено јереју Петру Перићу пароху башахидском. — Одбијена је молба јереја Петра Агриме пароха у Срп. Св. Миклушу, да се његовој супрузи, као попадији, уступи на употребу бесплатно први сто с леве стране женске препрате тамошњег храма и одобрен је поступак српске православне црквене општине тамошње, у предмету продаје првога стола с десне стране у женској препрати истога храма за износ од 500 фор. Уједно ће се издати споменутог јереју на изјашњење тужба тамошње црквене општине, подигнуте против њега због разних недозвољених и противзаконитих чина. — Упутиће се Јефта Паликућа, да против своје законите супруге, која га је већ одавно напустила тужбу код надлежног грађанског суда на развод брака подигне. — Одбијен је окр. прота Великобечкеречки Љубомир Панић са својим захтевом, да јереј Василије Лучић буде осуђен, да му плати награду за време отсуства истог јереја Василија Лучића из његове парохије. — Узети су на знање односни извештаји окружних протопрезвитера у Вел. Бечкерек и Вел. Кикинди у предмету описа подручних им парохија и народа, као и подручног им парохијског свештенства, па су услед тога издате опомене неким свештеницима ради што ревијег и савеснијег испуњавања свију њихових свештеничких дужности. — Позваће се српска православна црквена општина у Сиригу, да поднесе извештај о томе у којој се даљини од тамошње свете цркве и школе налази једна крчма и да ли рад исте крчме смета мирном обављању богослужења и настави школској. — Упутиће се јереј Сретен Јовановић парох сирешки, да се са својим односним захтевом у предмету помакнућа његове парохије у један плаћевни разред више обрати путем ове епархијске власти на српски православни народни црквени сабор, који ће се наскоро састати, и који је позван, да питања такве врсте дефинитивно решава. — Издаће се надлежном окр. проти на извешће тужба Пере Живановог и другова против Милана Димитријевића пароха Т. Кањишког у више дисциплинарних ствари. — Упутиће се јереј Исидор Николић, да он има исплатити у даном му року, под претњом административне оврхе, пристојбе за регулисање Бегеја, која је у години 1892. на тамошњу парохијску сесију прописана, будући је он

www.veb.rs

У Н И В Е Р З И Т Е Т С К А Б И В Л И О Т Е К А

У деветој години администратор исте парохије био. — Издаће се на изјашњење парохијском свештенству кетфељском односно тужба српске православне црквене општине тамошње због нетачног и неавесног испуњавања свештеничких дужности. — Исто тако издаће се на изјашњење Јереју Станку Жуванском тужба надлежног му окружног проте због престапа једног каноничног прописа у обављању свештеничких дужности. — На основу на лицу места проведених извиђења, у предмету једне тужбе, подигнуте против јеромонаха Митрофана Шољмошанова због глоблења, осуђен је исти јеромонах на шестонедељну епитимију у манастиру Бездну, на повратак непријадно примљених износа дотичним странкама и на спашење истражних трошкова. — Поднеће се високославног Саборског Одбору на надлежно решење молба јеромонаха Самуила Поповића ради получења припомоћи из јерархијског фонда. — Исто тако високом кр. уг. министарству богочасти и јавне наставе молба управе манастира св. Ђурђа, ради опроста за свештеничко рукоположење мањкајућих година тамошњем искушенику Сретену Јовановића. — Упућен је протојереј Милош Рајковић, да у сврху класифицирања парохије Српско-Бокиске у присуству месног црквеног одбора и тамошњег пароха тачан пописе српских православних душа тамошње српске православне парохије сачини. — Даће се захтевана обавест Јереју Петру Агрими у предмету канцеларијског паушала за парохијско звање. — Примљен је са захвалношћу поклон Св. Маргитског друштва за сачување мртвих састојећи из три црквене иконе којег ће се уступити српској православној црквеној општини у Моноштру на употребу при предстојећој градњи тамошње св. богомоље.

(Радња епархијских власти у Новом Саду).

1. *Епархијска конзисторија бацка* одржала је дана 3. (15.) марта о. г. под председништвом високопреосвештеног господина епископа *Германа* своју седницу, у којој је између осталог решила: — Узето је на знање саопштење високопреосвештеног господина епископа Дијецзана, да је за саборског протопрезвитератског капелана изабрани и потврђени Стеван Чампраг дана 15. (27.) фебруара о. г. за ђакона, а 17. фебруара (1. марта) и. г. за презвитера рукоположен. — Високим кр. уг. министарством богочасти и јавне наставе достављена на мњење молба манастира Бојана ради получења државне припомоћи у сврху оправке храма — повратиће се високопотоком с препоруком. — Препоручени су за получење државне припомоћи сви до сад пријављени свештеници и свештеничке удовице. — Поднеће се

високом министарству правосуђа захтеване пресуде духовних власти, донесене у једној бракоразводној парници. — У смислу одлука високославног Саборског Одбора позваће се подручно парохијско свештенство, на које се мировинска уредба од 10. јуна 1895. односи, да своје мировинске улоге заједно са прописаним §. 6. и §. 8. поменуће уредбе каматама одмах почну уплаћивати. — За вероучитеља на српској вишој девојачкој школи у С. постављен је ђакон Ђ. П. — Расписаће се стечај на упражњену парохију у Сегедину. — За администратора упражњене парохије епителизваног парохијског помоћника у Ст. Ф. постављен је за време интеркаларне године тамошњи парох П. К. — Издато је подручном свештенству упутство, којег се има придржавати када примети, да би у црквеним матицама ваљало нешто исправити или накнадно увести. — Решено је више дисциплинарних ствари, од којих су све окончане осим две, од којих се у једној наређује надопуна истраге, а у другој одређује фискална акција. —

II. *Епархијски административни одбор Бацки* одржао је дана 4. (16.) марта о. г. (пре подне) под председништвом високопреосвештеног господина епископа Дијецзана своју седницу, у којој је између осталог решено: — Препоручиће се за получење државне припомоћи црквене општине у Локу и Кисачу; а општина у Дерињи и Кулину, које су такође искале припомоћи, позваће се у смислу министарског упутства, да претходно сачине предрачуно о оправкама, на које моле државну припомоћ. — Публиковаће се: црквеној општини у Ч., да је високопотоком Саборски Одбор одбио њен уток против овоодборског решења, којим је општина упућена, да подмири мерничке трошкове око парохијских сесија, које је бивша поплава окрвила; црквеној општини у Н. С., да је Саборски Одбор одбио њен уток против овоодборског решења, којим је обављен тамо избор $\frac{1}{3}$ скупштинара ех оффо уништен и нов наређен; црквеној општини у Д. С. И., да је исти Саборски Одбор потврдио решење овог одбора, којим је поништено по истој општини учињено накнадно распорезивање приноса на црквено-школске потребе на приватан иметак тамошњег пароха; црквеној општини у Н. С., да је и Саборски Одбор признао вероучитељу гимназијском Јером. Мих. Мил. вирилно бирачко и скупштинарско право; црквеној општини у М., да је исти Саборски Одбор изменивши односну овоодборску одлуку уништио избор 10 скупштинара, 4 црквених и 2 школских одборника и наредио, да се исти избори по обављеној обнови $\frac{1}{3}$ скупштинара предузму; црквеној општини у П.,

да је високосл. Саборски Одбор потврдио одлуку овог одбора, којом се тамошњи црквени одбор и скупштина због ренитенције и неспитовања претпостављених власти и њених псаветстава разрешују. — Од високосл. Саборског Одбора достављени потврђени као и оспорени рачуни подручних манастира — доставиће се управама дотичних манастира на сахрану, односно надопу. — Истим Саборским Одбором утврђени прорачуни за подручне манастире за 1897. доставиће се дотичним манастирским управама на знање и равнање. — Одобрена је продаја једног празног плаца у црквеној општини у К. С. И. — као и делимична попуна скупштине у истој општини. — Одобрене су обнове $\frac{1}{3}$ скупштинара у Г. К., Ст. К., Мош., Ст. Ш., Ст. П. и Ш., а обнова $\frac{1}{2}$ цркв. одбора у Ф., Пар., Ст. Б. и М. (делимично); као и попуна једног црквено-одборничког места у Ст. С. — Црквеној општини у Ст. П. дозвољено је обзиром на прираст душа у њој, да у будуће 19 место досадањих 17 изборника за избор народно црквених посланика бирати може. — Позваће се оне општине, које за претплату званичног овозитрополијског листа „Српски Сион“ и за уврштене у њему стечајеве и огласе дугују — такове дуговине чим пре подмире уједно ће се позвати и оне општине, које се на исти лист још до сад претплатиле нису, да то накнадно учине. — Одбијена је молба црквене општине Сегединске, да неке своје црквене утвари продати и добивени новац на отплату свог дуга употребити може. — Против двојице учитеља, који су подносили овом одбору тужбу на црквено-општинску управу на исту потписали двојицу мештана без њихова знања а једно лице, које је још пре $1\frac{1}{2}$ године умрло, учиниће се пријава епархијском школском одбору. — Одобрен је прирез, што је у црквеној општини у П. ради подмирења трошкова око градње школске зграде учињен. — Одобрен је приказани план за градњу парохијског дома у Пачиру. — Црквена општина у Г. упућена је, да прво обави обнову $\frac{1}{3}$ скупштинара и по том тек предузме неке изборе. — Одобрени су некоји црквено-општински рачуни за 1896. и прорачуни за 1897., уједно су оне општине, које још свој прорачун за 1897. на одобрење поднеле нису, позване, да то што пре учине. — Наредан је извиђај манипулисања са црквено-општинским иметком у Ш. — Осим тога решено је још много мање важнијих предмета.

III. Епархијски школски одбор Бачки одржао је дана 4. (16.) марта о. г. после подне под председништвом г. *Васе Пушибрика* потпредседника своју седницу, у којој је између осталог решио:

Доставиће се Зорки Димићевој учитељици у Силбашу и Катици Сремчевићевој учитељици у Пирошу издани им од високосл. Школског Савета декрети. — Издани пак декрет за Видосаву Вукадиновићеву учитељицу Пачирску, пошто је иста међувремено умрла, доставиће се заједно са сведоџбама њеним родитељима. — На позив високославног Школског Савета поднесен је тамо потребан извештај о стању свих подручних школа за 1895./6. школ. годину. — Узета је на знање одлука високосл. Школског Савета, да је избор Даринке Сремчевићеве за забавиљу у Сеитомашу оставио нетакнут за сад, док иста забавиља не стече оспособљење из српског језика на једној од наших вероисповедних учитељских школа — те ће се према томе истој забавиљи сходно упутство дати. — Узета је на знање одлука високосл. Школског Савета, којом је тужба П. П. из П. С. против овог одбора одбијена. — У смислу § 2. XXVI. зак. чл. од 1893. позваће се све подручне црквено-школске општине, да својим учитељима (учитељицама) петогодишње доплатке од 50 фор. одреде. — Растумачено је управном одбору вароши Н. С., да српско забавиште у том месту носи вероисповедно обележје. — На основу спроведене истраге против председника местног школског одбора у Товаришеву збачен је исти са председништва и искључен из чланства тога одбора, и уједно како на спомене истражних трошкова тако и на накнаду осталих њим проузрокованих издатака црквене благајне осуђен. — Избор местног школског одбора у Д. потврђен је само делимично. — Узет је на повољно знање извештај истог одбора у О., да ће се тамо и женска школа отворити и да је будућој учитељици одређена плата према платама досад постојећих тамо учитељских места. — Извештај истог одбора новосадског о одржаној свечаној седници у почаст умрвљеном учитељу Урошу Дугумерском, коме је том приликом предат златан сахат као видљиви знак захвалности те општине на многогодишњем учитељском труду, узет је на повољно знање. — Није подељен тражени по ничим не мотивисани допуст К. Ч. учитељу у Г., те је исти позван да место своје, које је већ напустио, одмах заузме, пошто ће се у противном случају место то за упражњено прогласити. — Узета је на знање попуна местног школског одбора у Суботици. — Није потврђен избор учитеља Л. Д. у С. за председника местног школског одбору, пошто је иста пошта са његовим учитељским звањем некомпатибилна. — На молбу местног школског одбора у С. дозвољено је да тамошњи вероучитељ на основним школама, који је међувремено постао си-

створенизовани парохијским помоћником у месту том, веронауку још до краја године предавати може, но је под једним исти одбор упућен, да учини нужно расположење, да се исто место до почетка идуће школске године стално попуни. — Спровешће се с препоруком високом министарству молба оболеле учитељице И. Т. ради получења државне припомоћи у сврху лечења. — Осим тога решено је још више мање важних предмета.

(Певачка дружина „Станковић.“) У прошлу недељу певала је у саборној цркви београдска певачка дружина „Станковић“, а после подне је дала концерт, који је био добро посећен. Извећбаност певачке дружине и вештачко извајање свију отпеваних композиција, како црквених тако и других песама, изван сваке је сумње и пуне хвале вредно. Али саме композиције су такве, да нас нису загрејале ни у цркви, а све ни на концерту. Певање на литургији дало нам је и опет прилике, да се уверимо, како новији композитори имају на уму ако не само и једино, а оно много више продуцирање свог композиторског умења, него карактер и задатак црквеног пјенија. Певачка дружина „Станковић“ би се много више одуживала и навику и задатку својем, кад би култивисала у цркви чисте композиције свога пмењака, још ненадмашеног до данас *Корнелија Станковића* и његових последовалаца, н. пр. Тихомира Остојића. Изгледа нам готова пронија, да дружина *Станковић* ућуткује и потискује *Станковића* и да затвара путе оним слатким, милим и побожним мелодијама, којима је *Корнелије Станковић* освајао дуги виз година срца православних Срба, подизао им мисли у небеске светове и питао им душе побожношћу, — коју црквена песма и треба увек на крилима својих *црквених* мелодија и души православног Србина *сродних* мотива и аорада да изазива, узноси и подиже до оних висина, до којих не дошре мелодија и тон ма како иначе вештачке композиције, која се није у црквеном духу и народном осећају окупала. Зато смо се и осећали за време певања дружине *Станковић* изван цркве; зато је и било могуће, да крај тако извећбаног певачког кора побожну радост и уживање наше изазове тек *ирмос ѿ тѣхъ радѣтса*, но кога не отпева дружина него наши богослови и гимназисте — без нота, али онако, како је то цркви мило, а нашој православној души и народном осећају угодно.

Да, није довољно бити само композитор, или бар имати композиторске амбиције, знати правила вештачке музике и распустили своју машту у полет. У црквеном *пјенију* мора се водити рачуна и о цркви, религиозној потреби, духу црквеном и срцу

народном. А о томе новији наши неки композитори и коровође баш неће да воде рачуна. Но без тога ће нас свака композиција и најлепши гласови оставити хладне, па и незадовољне, какви смо остали и после певања у прошлу недељу, а какви нисмо остали год. 1895., кад смо исто друштво на истом месту слушали, уз незаборављено појање рано преминуле Марије Вукичевићеве.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

О главној сеоби Срба под Арсенијем III. Чарнојевићем и о првим српским привилегијама (1689—1690.). Написао Dr. phil. *Каменко Суботић*. У Земуну штампарија Јове Карамате 1897.

Изашла је из штампе књига. „Паметно назаренство“, политичко економска студија од Јаше Томића. На 82 стране. Цена 20 новч. Нови Сад Српска штампарија др. Светозара Милетића. Растуривачи имају уобичајен процент. Ко поручи једну књигу, треба да дода 3 новч. поштарине.

У књизи се расправљају ова питања: Зашто наш свет иде у назарене? Ко је узорао земљиште назаренству? Напуштеност српског земљорадника. Паметно „Назаренство“.

Изишао је 4. број „Босанске Виле“ са овим садржајем: Пјесме: Из харема, од Сокољанина. — Несретница, од Стев. Николића. — Приповијетке: Кадуџер, од Ник. Арсеновића. — Заробљеник на кавказу, по Лермонтову удесила Вукосава Иванишевићева. — Поука: Свети Саво у народном предању, забиљ. Н. Т. Кашиковић. — Мода. пише Софија Пулић-Плетикосић. — Бранислав Ђ. Нушић (са сликом), од М. — Српске народне умотворине: Женидба бега Омербега, забиљ. Омер-бег Сулејманшић. — Женидба сина Махмуд ефендина, забиљ. Хакија Темим. — Листак.

Максим. шалива игра у три чина с певањем. Написао *Мута Калиф* — Цена 40 нов. Ову је шаливу игру наградила „Матица Српска“ са 200 фор.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

СРПСКА МОНАСТИРСКА ШТАМПАРИЈА
У СР. КАРЛОВЦИМА

ГЛАС ИЗ ЦРКВЕ

проповиједи проте Јована Вучковића

проф. богослов. училишта карловачког.

— Цена је књизи 1 круна. —

Добити се може у Срп. Манастирској Штампарији.

КЊИГА ЗА НАРОД:

ЈОВАН ДАМАСКИНИЗВОД ИЗ ПОЈЕМА
ГРОФА А. К. ТОЛСТОЈАПРЕПЕВАО
ПОМ ЛУКА ПОПОВИЋ
парох панчевачки

ЦЕНА 3 НОВЧИЋА

СВЕТЛЕ СЛИКЕ

ИЗ СРПСКЕ БОРБЕ ЗА КРСТ ЧАСНИ

НАПИСАО
ДРАГУТИН Ј. ИЛИЋ

Цена 15 новч. или 2 гроша

ДЕКАМЕРОНСТО ПРИЧА ОД СТО НАЈСЛАВНИЈИХ ПИСАЦА СВЕТСКЕ
КЊИЖЕВНОСТИ

Уз сурадњу сурадника „Бранкова Кола“

Ишла је седма свеска и с њом је прва књига
са педесет прича завршена.

Цена је свесци 20 новч.

Ко жели I. књигу или првих седам свезака „Декамерона“ имати, нека изволи управити ове штампарије послати 1 ф. 50 н. уз тачну ознаку своје адресе. — Осма свеска, с којом отпочиње II. књига „Декамерона“ у радњи је већ и скоро ће изаћи и она из штампе. Молимо досадање претплатнике да изволе продужити своју претплату на ову красну књигу многих прича.

Српска Манастирска Штампарија
у Карловцима.**СВЕТЛЕ СЛИКЕ**

ИЗ ПРВИХ ДАНА ХРИШЋАНСТВА

од
Драгутина Ј. Илића.

I. Свеска. Садржај: Прва божићна ноћ. Богојављење. Стефан. Талита куми. Бура на мору.

Цена је књизи 50 н. За поштарину ваља послати 5 нов.

II. Свеска. Садржај: Трнов венац. Воскресење. Савле. Ананије. — Цена је 30 новч. и 5 новч. за поштарину.

Српска Манастирска Штампарија.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

Ad бр. К 117, 144/110 ex 1897.

26 2-6

ЗВАНИЧНА ОБЈАВА.

Установљени су рокови за полагање стечајног испита пред овоконзисторијалним поверенством, први у пролеће око Ђурђевога, а други у јесен око Митрова дана. Они, који се желе томе испиту подврћи, имају своје ваљано инструиране и прописно биљековане молбенице до укључиво 15. априла односно 15. октобра (по ст.) текуће године овој конзисторији припослати и прописану испитну таксу у своје време положити.

Председништво за полагање стечајног испита известиће благовремено молитеље о дану полагања.

У Карловцима 4. (16.) марта 1897.

Архидијецезална конзисторија.

СТЕЧАЈ. 20 3-3

Расписује се на парохију I. разреда у Неђусима, протопресвитерата кореничког.

Интеркалара нема.

Рок пријављивању до 3. (15.) Априла 1897.

Из сједнице Епархијске Конзисторије, горње карловачке, држане у Плашком 6. (18.) фебруара 1897.

Михаил
епископ.

НАТЈЕЧАЈ. 21 3-3

Смрћу поч. уч. Миливоја Кристића, упражњено је мјесто једног учитеља на српско-православној основној четвороразредној школи у Приједору (Босна).

Годишња плата учитељу 500 фор. ау. вр. коју ће у мјесечним оброцима у напријед примати, с' тим још и огријев у нарави и стан у школској згради имати.

Дужност му је — школском уредбом прописане предмете дјечи предавати, подучавати их у црквеном појању и с њима у неђељне и празничне дане у цркву долазити, и за једном цјевницом појати.

Комитенти који би желели ово мјесто понунити, треба да докажу да су Срби православне вјере, нека своје молбе са свједоцбom да су свршили српску учитељску школу с' добрим успјехом, и свједоцбom политичке мјестне власти о свом моралном владању подписаној општини најдаље до 15. Јулија ов. год. послати изволе.

У Приједору 24. фебруара 1897.

За српску православну црквено-школску општину.

Лука Радетић
председник.

Бр. К. 103 ex 1897.

24 2—3

СТЕЧАЈ.

На парохију П. разреда у Чакову с' платом од 800 фор. и станаринским еквивалентом од 200 фор. годишње.

Парохијску сесију почеће уживати пзабрани парох тек почетком економске године 1897/8., звање своје пак има наступити одмах иза потврде избора епархијском влашћу.

Молбенице ваља путем претпостављених власти поднети потписаној конзисторији до краја месеца марта 1897. по старом календару.

Епархијска конзисторија Темишварска.

Ad Br. K. 152/129 ex 1897.

25 2—3

ЕДИКТ.

Услед бракоразводне молбе Јована Никетића из Прњавора Крушедола против супруге му Катице сада непозната боравишта, — овим се позива речена супруга Катица, да у року од 6 месеци, рачунајући од дана првог уврштења едикта овог у новинама, или лично овој конзисторији предстане или место пребивања свога пријави, јер ће се у противном случају против ње подигнута бракоразводна парница и без ње окончати. —

Из седнице архидијецезалне конзисторије, држане у Карловцима 19. фебр. (3. марта) 1897.

Архидијецезална конзисторија

ДРУГИ ОГЛАСИ.

ПРАВОСЛАВНИМ СРПСКИМ
ЦРКВЕНИМ ОПШТИНАМА
И ГОСПОДИ СВЕШТЕНСТВУ.

Част ми је до знања ставити, да на мом стоваришту, у великом избору имадем материје, као у свиленим и вуњеним као н. пр. за одежде, небо петрахиље, путире, палове, стихаре, и све што истој потреби припада.

За г. г. свештенике разноврсних материја за горње и долње хаљине: као и сваке потребне боје појасева, шешира, ћелепуша, у великом избору на стоваришту имам.

А уз то сваком мануфактуром као чојом, платном и курентном робом из првих производа богато снабдео сам се. Такођер имам на стоваришту красних чирака, путира, петохлебница, кадоница, крстова и рипида.

Особито примећујем, да на стоваришту ра-

зне врете и квалитета у великом избору готових одежда како црних тако и у разноврсним бојама и разноврсних засебних готових епетрахиља налоња и црквених барјака имам.

Писмене наручбине неодложно се отправљају. Цена је умерена, а послуга тачна.

Најпосле ваља да веленоштовану публику најљивим учиним, да ја као властник и газда од своје трговине целу радњу сам руководим и управљам: а тиме и јамство веленоштованим купцима дајем, да ће у сваком обзиру поузданије послужени бити, него у трговинама, где то није случај.

На захтевање шаљем од горенаведених материја, мустре бесплатно и франко.

С поштовањем

Г. ГЕОРГИЈЕВИЋ

код „Златне дине“ у НОВОМ САДУ

1—1 на главној пијаци број 7. у сопственој кући.

3—3 19

СТЕВА ПИСАРЕВИЋ

СВЕШТЕНИЧКОГ ОДЕЛА И ЦРКВЕНИХ УТВАРИ КРОЈАЧ
ДУНАВСКА УЛИЦА, БРОЈ 11. НОВИ САД

Част ми је пречасној господи свештеницима и славним црквеним општинама до дозвољног знања ставити, да сам од 1. марта о. г. отворио радњу, у којој ће се израђивати само свештеничке хаљине, камилавке и панакамилавке и црквене утвари, као: одежде, неба литије, барјаци, стихари и т. д. Осим тога примам и старије ствари на оправку.

Пошто сам у својој струци потпуно усавршен кроз дуже годишње вежбање код гђе М. Васиљескове у Новом Саду, стога ћу као поштом гледати да П. Н. муштерије са кројом и израдом, тачно исто и са ценама задовољим. Цене су врло солидне, мустре шаљем на углед бесплатно.

С поштовањем Стеван Писаревић.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч.

Штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима